

Jordi Roca a l'Acadèmia de Belles Arts

per Joan David

L'Associació Foment Art i Cultura és l'organitzadora de l'exposició GENT DE SABADELL; exposició de 116 retrats a l'oli, de la mà de JORDI ROCA, obra representativa de nou anys feta a consciència, en la qual figura un "ample ventall d'homes i dones que formen l'element viu de la meua ciutat" i on "els que hi son, hi són: i els que no hi són no han estat pas exclosos per menyspreu: és que el meu cor s'ha decantat més cap a uns que cap a uns altres". Aquestes paraules són escollides del text amb el qual l'autor vol justificar-se, i que per això ha estat imprès en el catàleg. El retrat és gènere difícil; a la virtut de la semblança s'hi ajunten problemes inicials: d'encaix, que inclouen els de les distàncies, les mesures diferents, amb els efectes de llum i ombra corresponents, l'expressió dels ulls i les particularitats de nas i boca. Retrats començats directament amb els pinzells i, per tant, ja afinats en primera intenció per tal de conseguir així estructurar el caràcter del model. En la limitació dels colors emprats s'ha pretès d'aconseguir un ajust a la psicologia del personatge, tot mirant que fossin colors harmònics.

El conjunt d'aquesta exposició ha quedat estampat en un llibre on cada retrat el veiem agermanant a una semblança biogràfica. La presentació l'ha resolta meravellosament el nostre Lluís Casals i Garcia, i els textos biogràfics són a cura de Joan Cusco i Aymamí, Joan Brunet i Mauri, Ana Fernández Alvarez, Pere Roca i Garriga i Jordi Roca i Tubau. Aquests textos biogràfics, en conjunt, no tenen deixalles; una franca compenetració entre escriptor i biografiat contribueix a l'enriquiment de les reproduccions -per altra banda, perfectes-, les quals en individualitzar-se ens fan possible de valorar-les amb una total independència.

Be és veritat que en el conjunt dels retrats exposats hi veiem diferències. Les que jo acuso, principalment són degudes al temps en què foren realitzades (nou anys són suficients per graduar-se amb una més o menys identificació). La tècnica, certament s'ha afiançat any més any. No m'és permès de deixar en l'oblit un dels conceptes que Lluís Casals ha deixat imprès en la presentació del llibre. Es tracta d'una veritable sín-

tesi de la personalitat artística de Roca, personalitat que jo qualificaria d'única.

Deixeu-me que en faci una còpia; en ella entreveiem una afinació d'espiritualitat. Ens diu Casals: *¿Com la veu la gent, l'obra d'en Jordi Roca? Com la pinta? És molt complexe; per una banda la mira amb una gran tendresa, com si tingués por que la imatge que tradueix no correspongui al fons de bondat que busca i que vol trobar-hi. Per altra banda amb una certa tiferania impertinent, de voler veure què hi ha darrera la cara del personatge, quin secret amor l'exalta, quina secreta angoixa el turmenta; vol anar mes enllà del simple retrat, més enllà de la màscara de teatre de la comèdia de la vida, i vol endevinar què passa a l'altra banda del mirall; saber perquè la gent estima i perquè sofreix, què anhela i què la frustra...*

Tot artista a l'hora d'exposar fa una prèvia selecció de les obres i deixa, per tant, al marge les que creu més dissortades; això comercialment és d'una perfecta lògica, tot i que a vegades no deixa d'ésser un petit frau al crític que vol comentar-ne la personalitat amb juste-

sa. Jordi Roca, amb una actitud sincera i honesta, no n'ha deixat cap al magatzem; ell es confessa històricament en un acte públic i accepta plàcidament els comentaris més o menys afalagadors d'aquest públic. això, francament, és un encert. Ja fa uns anys en l'obra "La decadència d'Occident", Oswald Spengler en parlar comparativament del nu i el retrat ens parla d'aquest darrer i ens diu que: *"l'estructura interior de l'home, l'ànima, és la que ens parla mitjançant el rostre; tal com l'espai interior d'una catedral ens parla mitjançant la façana, veritable rostre de l'edifici. Per nosaltres el retrat es música. La mirada, el joc de la boca, la categoria del cap, les mans, tot això és una fuga de diverses veus que es desprèn del quadre i ve a sonar a les oïdes de l'espectador intel·ligent... Els nostres retrats reproduïxen quelcom únic, quelcom que fou una vegada i que no torna a ser, la història d'una vida en l'expressió d'un instant, un centre còsmic per qui és el seu món, com el jo és el centre dinàmic de la frase fàustica"*.

Per al personatge retratat ja ha passat el seu temps i si del conjunt del quadre en trobem moments desagradables, no però deixarem de contemplar-ne la fiabilitat d'uns rictus que no acostumarem a descobrir en moments de la nostra vida corrent, però mai present en el fet de la conversa de cada dia. L'obra de Jordi Roca restarà registrada en els fulls d'una història que és la nostra i que el temps donarà ocasió de valorar-la pel que valgui.

PEIX I MARISC

J. BARBERÁ

Tels. 714 52 87-714 55 40

CASTELLAR
DEL VALLÈS